

Okullar için Ortakya?ar ?li?kiler Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okullar için Ortakya?ar ?li?kiler Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27901>

Özet

Okullar için Ortakya?ar İlişkiler Ölçeği, **ortaö?retim** kurumlarındaki di?er örgütlerle kurdu?u **ortakya?ar ilişkileri** (symbiotic relationships) ölçmek amacıyla geli?tirilmis bir araçtır. Ölçek, Elif Gamze Özcan tarafından 2017 yılında Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanan doktora tezi kapsamında olu?turulmuştur. Bu araç, eğitim yönetimi ve örgütsel ekoloji bağlamında okullar arası ve kurumlar arası işbirliği dinamiklerini, karşılıklı bağımlılık ve kaynak alıveri?ini sistematik olarak de?erlendirmek için tasarlanmıştır.

Ölçek, sadece ilişkinin varlığını de?il, aynı zamanda ortakya?amı başlatan tarafı, ilişkiye duyulan ihtiyacın seviyesini ve bu ilişkinin okul üzerindeki etkilerini de sorgulayan kapsamlı maddeler içermektedir. Geçerlik ve güvenirlik çalışmaları, ölçeğin yapısal yeterliliğini ve ölçümlerin tutarlılığını desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler

Ortakya?ar İlişkiler, Symbiotic Relationships, Okul Yönetimi, Örgütler Arası İlişkiler, Eğitim Yönetimi, Ölçek Geliştirme, Ortaö?retim.

Yazarlar

Elif Gamze Özcan

Amaç

Ölçeğin temel amacı, ortaö?retim kurumları ile di?er harici örgütler arasındaki karşılıklı bağımlılık ve işbirliği seviyelerini, yani **ortakya?ar ilişkilerin** do?asını ve yoğunluğunu tespit etmektir. Ölçek, özellikle eğitim yöneticilerinin, okulların çevresel faktörlerle nasıl etkile?ime girdiğini ve bu ilişkilerin okulun kaynak erişimi ve performans üzerindeki etkilerini anlamalarına yardımcı olacak veriler sağlamaya hedefler.

Ölçek, ayrıca ortakya?amı başlatan veya talep eden tarafın kim olduğunu (C maddesi) ve bu ilişkiye hangi tarafın daha çok ihtiyaç duyduğunu (D maddesi) belirlemeye yönelik maddeler içererek, ilişkisel güç dengesi ve bağımlılık yapısı hakkında detaylı bilgi edinilmesini amaçlamaktadır.

Yapı (Ölçülen Yapı)

Ölçek, örgütsel ekoloji ve örgütler arası ilişkiler literatüründe merkezi bir kavram olan **ortakya?ar ilişki** yapısını ölçmektedir. Bu yapı, iki veya daha fazla birliktelik örgütün, karşılıklı fayda veya kaynak eksikliklerini giderme motivasyonu ile kurdu?u işbirliği ve etkile?im biçimlerini ifade

eder.

Ölçek, bu ili?kilerin çok boyutlu do?as?n? yakalamak üzere tasarlanm??t?r. Maddeler, ili?kinin genel tan?m?n? (A ve B), ili?kinin ba?lang?ç dinamiklerini (C), taraflar?n ba??ml?l?k düzeylerini (D) ve ili?kinin okul aç?s?ndan somut sonuçlar?n? (E) de?erlendiren alt boyutlara sahiptir. Bu yakla??m, sadece ili?kinin varl???n? de?il, ayn? zamanda niteli?ini ve i?levselli?ini de inceleme olana?? sunar.

Geçerlik

Ölçe?in yap?sal geçerli?ini incelemek amac?yla gerçekte?tirilen analizlerde, A, B, E ve F maddeleri için **Kaiser-Meyer-Olkin** (KMO) örneklem yeterlili?i de?eri incelenmi?tir. Ek 5.10-13'te gösterilen bu de?erin 0.60'tan büyük olması, veri setinin faktör analizi için yeterli büyüklükte ve uygun oldu?unu göstermektedir.

Ayr?ca, korelasyon matrisinin birim matris olup olmad???n? test eden **Bartlett's Küresellik Testi** uygulanm??t?r. Bu testte, "Korelasyon matrisi birim matristir" ?eklindeki s?f?r hipotezinin reddedilmesi için p de?erinin 0.05'ten küçük olması gerekmektedir. Analiz sonuçlar?n?n bu ?art? sa?lamas? ($p < 0.05$), maddeler aras?nda anlamlı bir korelasyon bulundu?unun ve dolay?s?yla temel bir yap?n?n ölçüldü?ünün güçlü bir göstergesidir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, A, B, E ve F maddeleri için **varyans analizleri** (ANOVA) kullan?larak incelenmi?tir. Ek 5.6-9 ile gösterilen bu analizler, 67 kat?l?mc?n?n A-13, B-13, E-13 ve F-13 maddelerine verdi?i cevaplar?n puan bak?m?ndan benzerlik gösterip göstermedi?ini de?erlendirmi?tir.

Varyans analizi sonuçlar?nda elde edilen p de?eri 0.000 olarak bulunmu?tur ($p < 0.05$). Bu sonuç, ölçümlerin yüksek düzeyde **tutarlı?** oldu?unu ve kat?l?mc?lar?n ilgili maddelere benzer ?ekillerde yan?t verdi?ini göstermektedir. Bu bulgu, ölçe?in iç tutarlıl???n?n yeterli düzeyde oldu?unu kan?tlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde, KMO ve Bartlett's Küresellik Testlerinin kullan?lmas?, ölçe?in yap?sal boyutlar?n? belirlemek için Faktör Analizi yöntemlerinin uyguland???n? göstermektedir. Geçerlik bölümünde belirtilen istatistiksel sonuçlar ($KMO > 0.60$ ve Bartlett $p < 0.05$), veri setinin faktörle?tirilebilir oldu?unu ve maddelerin ortakya?ar ili?ki yap?s?n? temsil eden temel faktörler etraf?nda topland???n? do?ulamaktadır.

Analizler özellikle A, B, E ve F maddelerine odaklanm??t?r, bu da ölçe?in bu maddeler etraf?nda kümelenen ana boyutlardan olu?tu?unu dü?ündürmektedir. Ancak kaynak metinde faktör say?s? veya faktör yükleri hakk?nda detayl? bilgi verilmemi?tir.

Araç Bilgileri

Test Type: Geli?tirme

Format: Çok Maddeli Sorgulay?c? Ölçek

Language Available: Türkçe

Population Group: Ortaö?retim Kurumlar? Yöneticileri ve ?lgili Personel

Age Group: Yeti?kin

Population Details: Güvenirlilik analizleri 67 kat?l?mc? üzerinde gerçekte?tirilmi?tir.

Test Methodology: Anket/Ölçek tabanlı? ölçüm.

Anahtar Kelimeler

E?itim Yönetimi, Örgütsel Ekoloji, Kurumlar Aras? ??birli?i, KMO, Bartlett Testi, Güvenilirlik Analizi, Varyans Analizi (ANOVA).

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: e.g.ozcan@hacettepe.edu.tr

Correspondence Address: Hacettepe Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Elif Gamze Özcan'?n 2017 y?l?nda tamamlad??? doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Kullan?m izinleri ve telif haklar? için sorumlu yazar ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Test Y?l?: 2017

Kaynaklar

Özcan, E. G. (2017). *Ortaöğretim kurumlarındaki diğer örgütlerle ortakya?ar ilişkileri* (Doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [okullar-icin-ortakyasar-iliskiler-olcegi-toad.pdf](#)

İlgili akademik yayına şu bağlantıdan ulaşılabilir: [turkishstudies.net](#)

Okullar için Ortakya?ar İlişkiler Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

A'dan H'ye kadar harfler ile simgelenen maddeler yer almıyor:

- A. Aşağıdaki ifadelerden hangileri okulun bu kurumla ortakya?amını anlatır?
- B. Aşağıdaki ifadelerden hangileri bu kurumla okulun ortakya?amını anlatır?
- C. Ortakya?amı başlatan / talep eden taraf hangisidir?
- D. Bu ilişkiye hangi taraf daha çok ihtiyaç duymaktadır?
- E. Okul açısından hangisi gerçekleşir?